

JEŽIŠOVO PREMENENIE (2. pôstna nedeľa)

Ježiš vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa. Ako sa modlil, zmenil sa vzhľad jeho tváre a jeho odev zažiaril belobou. A hľa, rozprávali sa s ním dvaja mužovia – boli to Mojžiš a Eliáš. Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho odchode, ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme. Petra a tých, čo boli s ním, premohol spánok. A keď sa prebudili, videli jeho slávu a tých dvoch mužov, čo s ním stáli. Keď od neho odchádzali, povedal Peter Ježišovi: „Majster, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Nevedel, čo hovorí. Kým toto hovoril, utvoril sa oblak a zahalil ich. Keď vstúpili do oblaku, zmocnil sa ich strach. A z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho!“ A kým hlas doznel, ostal Ježiš sám. Oni zmlkli a v tých dňoch nehovorili nikomu o tom, čo videli. (Lk 9,28b-36)

Prvá zmienka, že k udalosti premenenia Pána došlo na hore Tábor (588m), pochádza od Origena (2. st.) a táto tradícia sa v Cirkvi uchovala až dodnes. Hora Tábor nie je síce veľmi vysoká, ale vďaka tomu, že sa týči z úplnej roviny, pôsobí dojmom majestátnej hory. Jej názov v hebrejčine znamená „pupok“, ktorý svojím tvarom pripomína.

Rozprávanie o Ježišovom premenení je plné biblických odkazov na Starý Zákon. *Ježiš vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa.* Táto scéna pripomína Mojžiša, ktorý vystúpil s Áronom, Nadabom a Abihu na horu, kde na siedmy deň Boh k nemu prehovoril z oblaku (Ex 24). *Vzhľad Ježišovej tváre sa pri modlitbe zmenil* – prežiarenie Ježišovej tváre pripomína Mojžiša, ktorý zostupuje z hory so žiariacou tvárou (Ex 39,29-35). V Matúšovom evanjeliu slová, ktoré zazneli na hore - *Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie* - sú narážkou na pieseň o Pánovom služobníkovi, o ktorom prorokuje Izaiáš: „*Hľa, môj služobník, priviniem si ho, vyvolený môj, mám v ňom zaľúbenie.*“ (Iz 42,1) Evanjelisti takto dávajú najavo, že medzi Starým a Novým Zákonom je súvis, vzájomný dialóg. Starý Zákon sa naplňa v osobe Ježiša Krista - nového Mojžiša a Pánovho služobníka.

V opise Ježišovho premenenia nachádzame u jednotlivých evanjelistov niekoľko odlišností. Marek opisuje premenenie veľmi jednoducho - *tam sa pred nimi premenil* – a dodáva trochu neohrabane, akoby zoči-voči tajomstvu takmer koktal: „*Jeho odev zažiaril a bol taký biely, že by ho nijaký bielič na svete tak nevybielil.*“ (Mk 9,3) Matúš používa pri opise premenenia už vznešenejšie slová: „*tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo.*“ (Mt 17,2) Lukáš ako jediný už vopred udal cieľ výstupu: „*Vystúpil na vrch modliť sa*“ a v tejto perspektíve vysvetľuje aj udalosť: „*ako sa modlil, zmenil sa vzhľad jeho tváre a jeho odev zažiaril belobou.*“

Výraz Ježišovej tváre sa zmenil. Západné kresťanstvo to znázorňuje ako svetlo, ktoré prichádza zhora. Východné kresťanstvo správnejšie znázorňuje Ježiša s prežiaranou tvárou tak, že svetlo Božej milosti neprichádza zvonka, ale sídli v ňom. V tomto vidíme rozdiel medzi Mojžišom a Ježišom – Mojžiša osvetľuje Božie svetlo zvonka, zatiaľčo Ježiš žiari zo svojho vnútra.

Aj Ježišov šat je biely, žiari belobou. Doslova možno formuláciu o jeho odeve v evanjeliu preložiť slovami „*vyžaruje blesky*“. Biely odev v apokalyptike je znakom nebeskej bytosti.

Petrovo oslovenie Ježiša titulom „*Kyrie*“, „*Pán*“ je najpokročilejšie u Matúša. Marek používa oslovenie „*rabbi*“, „*učiteľ*“ a Lukáš „*epistata*“, čiže „*majster*“.

Majster, dobre je nám tu. Presnejší preklad znie „*je nám tu krásne*“. Prítomnosť Boha uvádza človeka do pôvodnej krásy, v ktorej Boh stvoril svet. Človek je „*viator*“, pútnik, hľadajúci Božiu tvár. Je nespokojný, kým v poznávaní Boha nenájde tvár svoju vlastnú.